

Pikaopas Sarjainfon avustajalle

Tämä opas on kirjoitettu, jotta toimituksen työ olisi mahdollisimman mutkatonta.

Yleinen sähköposti: sarjainfo@sarjakuvaseura.fi

Päätoimittaja (myös arviot): aino.sutinen@sarjakuvaseura.fi

Toimitussihteeri: onni.mustonen@sarjakuvaseura.fi

Kuvatoimittaja: ville.manninen@sarjakuvaseura.fi

Aikataulu

- 1/ DL 31.1., ilm. maaliskuussa
- 2/ DL 30.4., ilm. kesäkuussa
- 3/DL 31.7. (paitsi festarijutut heti festarien jälkeen), ilm. syyskuussa
- 4/ DL 30.10., ilm. joulukuussa

Oppaan sisältö:

1. Juttujen pituudet
2. Kuvat ja kuvatekstit
3. Toimitusmuoto
4. Lihavointi ja kursivointi
5. Otsikko, väliotsikot, nostot ja ingressi
6. Juttujen toimitus
7. Esimerkkiartikkeli

1. Juttujen pituudet

Merkkimäärät sisältävät välilyönnit. Pituusrajat ovat viitteellisiä ja paljon riippuu taitossa esim. kuvien määrästä ja koosta - jotkut artikkelit ovat tekstipainotteisempia kuin toiset. Tarkista kuitenkin oman juttusi pituus. Toimitus pidättää oikeuden lyhentää ylipitkiä juttuja.

- Sivun koko: 170 x 240 mm (n. B5)
- Pääkirjoitus: 1500-2000 merkkiä // 1 sarjakuvasisivu
- Pääsääntö: 2000-2500 merkkiä per sivu, riippuen kuvien määrästä
- Lyhyt yhden sivun juttu: maks. 2500 merkkiä (jos iso kuva niin vähemmän).
- Kahden sivun juttu: maks. 5000 merkkiä
- Neljän sivun juttu: 7500-10000 merkkiä
- Kahdeksan sivun pääjuttu: maks. 18000 merkkiä
- Pääarvostelu: 5000-6000 merkkiä. Skannaa mukaan 2-3 kuvaa (tai jos saa suoraan taiteilijalta tai kustantajalta, laatu voi olla parempi).
- Tavallinen arvostelu: 2100-2600 merkkiä. Skannaa mukaan kunnon näyte

(saatamme vielä rajata sitä jos tarvitsee). Usein vaakamuotoinen tai neliön muotoinen näyte toimii parhaiten.

[Linkki arvostelujen kirjoittamisen ja kuvien oppaseen tässä.](#)

2. Kuvat ja kuvatekstit

Avustajan tehtävä on varmistaa, että hänen jutussaan on kuvitus. Kuvia on hyvä etsiä itse. Esimerkiksi arvosteluihin, haastatteluihin yms juttuihin kannattaa kuvia pyytää haastateltavalta, kustantajalta, taiteilijalta tms. Sekä valokuvia että sarjakuvanäytteitä tarvitaan.

Jos tarvitaan kuvaajaa, siitä kannattaa muistuttaa ajoissa. Sarjainfon avustajalistoilta on muutamia valokuvaajia. Valitettavasti kuvista ei voida maksaa palkkioita.

Kuviin on hyvä pohtia kuvatekstit valmiiksi. Kuvateksti on noin lauseen mittainen. Kuvatekstin on syytä olla kuvaa täydentävä, ei kuvan "esittely".

Pyydä myös kuvaajatiedot ja tekijänoikeustiedot kaikista hankkimistasi kuvista; kuka kuvan on ottanut/piirtänyt? Varmista, että kuvan saa julkaista Sarjainfossa.

2.1 Kuvien skannaus ja tekninen laatu

Kun skannaat teoksesta näytteen, on otettava huomioon seuraavia seikkoja:

- Kun kyseessä on viivapiirros, kuvan resoluution on oltava vähintään 600 ppi, mielellään 1200 ppi. Skannaa kuva aina harmaasävykuvana (grayscale) - kuva muutetaan bittikarttakuvaksi (bitmap) vasta kuvankäsittelyohjelmassa. Hiukan vanhat, mutta täysin pätevät ohjeet täältä: http://www.inkart.com/pages/Tutorial/tutrl_2/project2/pages/step_1.html ja toiset täältä: <http://indesignsecrets.com/scanning-line-art-for-use-in-indesign.php>
- Rasterikuvia (eli mitä hyvänsä painettuja kuvia joiden sävyt muodostetaan rasteripisteillä) - olivat ne sitten mustavalkoisia tai värillisiä - skannatessa ollaan hiukan heikoilla jäillä. Kun jo kerran rasteroitu kuva rasteroidaan ja painetaan uudestaan, ilmestyy painettuun kuvaan ns. moiré-kuvio. Tästä voidaan päästä eroon käyttämällä skannerin ohjelmiston descreening työkalua tai skannaamalla kuva niin isona kuin skannerista lähtee ja koneessa riittää muistia. Skaalatessa kuva pienemmäksi kuvankäsittelyohjelmassa, rasterikuvio (toivottavasti) katoaa. Täältä hyvät ohjeet siihen miten temppu tehdään: <http://www.creativepro.com/article/scanning-101-no-more-moir->

2.2 Kuvien toimitus

- Nimeä kuvat jotenkin tolkullisesti. Jos kuva on tulossa arvostelu- tai uutissivulle, niin esim. arvostelu-nakymattomatkatdet_nayte.tiff tai uutiset-don_rosa_kirjamessuilla.jpeg ovat ihan kivoja. Artikkelisiin tulevien kuvien nimeämisessä kannattaa samaa logiikkaa: karikorhonen_tyohuone.jpeg,

karikorhonen_naamakuva1.jpeg jne.

- Pienemmät laakit (alle 10 megaa) kuvia voi lähettää kuvatoimittajan sähköpostiin: ville.manninen@sarjakuvaseura.fi - isommat pompsit hoituu kätevimmin esim. Dropboxin avulla.
- Jos kuvat ovat tiff-formaatissa, niin käytä tallentaessa LZW- tai ZIP-pakkausta. Digikameroista tulevat kuvat mielellään RAW:na tai käsittelemätömänä JPEG:nä.
- Jos et tiedä mitä olet tekemässä, niin älä muunna kuvia CMYK-muotoon. Jos tiedät, niin käytä Uncoated FOGRA29 -profiilia. Mutta mielellään jätä tämä kuvatoimittajan vastuulle ja toimita kuvat RGB-muodossa.

Jos kuvien kanssa on ongelmia tahi niistä tulee kysyttävää, ota rohkeasti yhteyttä kuvatoimittajaan. Ei se pure.

3. Juttujen toimitus

Kirjoitetut jutut toimitetaan osoitteeseen sarjainfo@sarjakuvaseura.fi (tai sovitulle toimittajalle) rtf- tai doc-muodossa.

4. Lihavointi ja kursivointi

Avustajan on hyvä lisätä omiin juttuihinsa jo kirjoitusvaiheessa lihavoinnit ja kursivoinnit.

4.1 Lihavointi

Lihavoi henkilön nimi/taiteilijan nimi, kun se esiintyy jutussa ensimmäistä kertaa. Myös silloin lihavoidaan, kun nimi esiintyy erikoisessa muodossa, esim. sukunimi ensin: "**Pitkäsen Jorma** asuu Suonenjoella".

Myös silloin lihavoidaan, kun käytetään pelkkää sukunimä, esim. "käsikirjoittajana hän on **Moorea** parempi." Ja toki taiteilijanimetkin lihavoidaan ensimmäistä kertaa esiintyessään: "**Peyokos** se on paras?".

Lihavoidaan koko sana, riippumatta taivutusmuodosta: "**Gaimanillakaanko** ei ole mitään ideaa?"

Vain todellisten henkilöiden nimet lihavoidaan, ei sarjakuvahahmojen nimiä: "**Juban Viivi** ei ole sika."

Jos jostakin syystä nimestä on tehty adjektiivi, tätä ei lihavoida, esim "hänellä on perttjarlamainen huumorintaju."

4.2 Kursivointi

Kursivoi aina yksittäisen julkaisun (kirja, sarjakuva-albumi, äänilevy, elokuva tms.) nimi. Esimerkiksi "*Tuntematon sotilas* on kovakantinen kirja."

Lehtien nimiä ei kursivoida. Esimerkiksi “Aku Ankka on eräs hahmoista Aku Ankka -lehdessä.” tai “Mustanaamio kolahtaa postilaatikoihin kuukausittain.”

Yksittäisten lehtien erikoisnumerot voi kursivoida - nehan ovat yksittäisiä julkaisuja. Tämä on jo vaikea! Esimerkiksi “Aku Ankka esiintyy Aku Ankka -lehdessä **Korhosen Karin** kokonaan piirtämässä erikoisnumerossa *Aku Ankka Tampereella.*”

Sarjakuvan nimeä ei kursivoida silloin kun kyseessä on sarja yleisesti eikä tietty teos. Esim. Fingerpori-sarja, *Fingerpori 2* -kirja. Myöskään esim. palkintojen nimiä ei kursivoida ja ei yleensä vierasperäisiääkään käsitteitä.

Nyrkkisääntönä siis: teos kursivoidaan!

Lyhyempien tarinoiden, novellien yms. nimet voi pistää lainausmerkkeihin: **Mika Lietzénin** ”Koti”-novelli *Kaksi pientä novellia* -teoksesta.

5. Otsikko, väliotsikot, nostot ja ingressi

Kaikkiin juttuihin kuuluu otsikko, väliotsikko tai useampi, pari tekstinostoa sekä ingressi, ja nämä on syytä toimittaa aineiston mukana.

Otsikko on napakka, juttuun sopiva ja lukemaan houkutteleva. Tarvittaessa voi käyttää selventävää aliotsikkoa. Malliin: "Helsingin herra - Timppa Mäkelän juhlaaastattelu".

Väliotsikoita on syytä ripotella juttuun sopivin välein. Tarkkaa ohjetta välitykseen on vaikea antaa, mutta kahden sivun ja varsinkin sitä pidemmissä jutuissa olisi hyvä olla väliotsikot. Väliotsikoita voi käyttää jutun teemojen vaihtoon yms.

Ingressi on jutun "ensimmäinen kappale", joka taitossa nostetaan esille. Ingressissä on syytä selventää napakasti, mistä jutussa on kyse, se ei ole sama kuin tekstin ensimmäinen lause. Pituus ei saa olla paria lausetta pidempi.

Nostoja tarvitaan taittoa varten. Valitse nostot jutusta itse ja kirjoita ne erikseen juttutiedoston loppuun. Nostoja tarvitaan keskimäärin 1 kpl / sivu.

6. Juttujen toimitus

Jutut toimitetaan sarjainfon sähköpostiosoitteeseen sarjainfo@sarjakuvaseura.fi Isot tiedostot kannattaa lähettää mm. yousendit.comin tai vastaavan palvelun kautta. Deadlineistä pidetään kiinni. Jos aika ei näytä riittävän, asiasta on ilmoitettava hyvissä ajoin toimituskunnalle. Deadlinet löytyvät sarjakuvaseuran verkkosivuilta Sarjainfon osiosta eli [täältä](#).

7. Esimerkkiartikkeli, n. 1000 merkkiä

OTSIKKO: Erkki Esimerkki vakavoitui

Teksti: Tanja Toimittaja

INGRESSI: Sarjakuva-albumi on koululaishuumorin mestarin Erkki Esimerkin askel kohti vakavasti otettavaa kerrontaa.

Erkki "Taiteilijanimi" Esimerkki istuutui Sarjainfon haastateltavaksi Sarjakuvakeskuksen kahvion sohvalle Helsingissä. Vuonna 2012 ilmestynyt, Trooppisen Omenan kustantama *Sarjakuva-albumi* kertoo koskettavan tarinan nuoren miehen vaiheista sarjakuvataiteilijaksi.

Onko tarinan päähenkilö Heikki tekijänsä alter ego?

- Tarina perustuu paljolti omiin kokemuksiini, mutta sarjakuvassa on myös paljon keksittyä, Esimerkki kertoo nauraen. - Monet ovat tunnistaneet Heikin hahmossa itseään.

Esimerkki tunnetaan myös suosittuun Kreisi luokka -strippisarjakuvan piirtäjänä Taiteilijanimi-nimimerkin takana.

- Strippisarjakuvissani voin irrotella ja antaa mennä, mutta *Sarjakuva-albumissa* halusin käsitellä vakavia aiheita. Kaiken kaikkiaan tämä on ollut hyvin opettavainen prosessi.

Esimerkki vihjaa työn alla olevan jatkoa esikoisteokselle.

NOSTO:

Monet ovat tunnistaneet Heikin hahmossa itseään.

KUVAT LIITTEENÄ:

1: sarjakuva-albumi_ruutunayte.tiff

Kuvateksti: Esimerkin kerrontaa Sarjakuva-albumissa on kuvailtu unenomaiseksi.

2: esimerkki_sohvalla.tiff

Kuvaaja: Ville Valokuvaaja

Pääjutuissa ansioituneista tekijöistä on myös lyhyt ns. faktalaatikko taiteilijan uran tärkeimmistä tiedoista, sovi tästä jutun tilausvaiheessa. Tämä on muodoltaan kulloinkin vähän erinäköinen tekijän urasta riippuen, siinä voi olla esim. palkintoja. Ei kuitenkaan mikään kaikenkattava ansioluettelo.

FAKTALAATIKKO:

Erkki "Taiteilijanimi" Esimerkki

Syntynyt 1980 Köyliössä, asuu Forssassa

Sarjakuvia: Sarjakuva-albumi (2012), Kreisi luokka -sarja Köyliöläinen-lehdessä ja eri verkkojulkaisuissa (2008-), Super-Heikki I & Super-Heikki II -omakustanteet

(2010-11)

Lue myös: [graafikko-sarjakuvantekijä Annukka Leppäsen ohjeet tekstien toimituksesta taittoon](#)